

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 485/2020 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om att förebygga och förhindra könsstympning av flickor

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 485/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Sari Sarkomaa /saml. m.fl.:

Vilka åtgärder vidtar regeringen för att förverkliga noteringen i regeringsprogrammet inriktad på att bekämpa könsstympning,

vilka åtgärder vidtar regeringen i syfte att trygga resurser för arbetet mot könsstympning som nämns i noteringen i regeringsprogrammet,

ämnar regeringen genomföra lagändringar för att förbjuda könsstympning av flickor och kvinnor som en särskilt brottsrubricering,

vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att flickorna och kvinnorna som genomgått könsstympning och som hotas av en sådan ska identifieras,

vilka åtgärder vidtar regeringen för att flickor och unga som hotas av att utsättas för könsstympning ska nås i skolhälsoenkäten och

vilka åtgärder vidtar regeringen för att skydda flickor i riskgrupperna och för att förebygga och förhindra könsstympning?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

I Finland har det bedrivits arbete mot könsstympning av flickor och kvinnor allt sedan 1990-talet. Juridiskt sett är stympning barnmisshandel, ett brott och en kränkning av de mänskliga rättigheterna. I kulturer där stympning bedrivs anses stympningen vara en åtgärd som skyddar barnet och det har förutsatt långsiktigt arbete för att få till stånd en attitydförändring.

Handlingsprogrammet mot könsstympning av flickor och kvinnor reformerades 2019 (Social- och hälsovårdsministeriet publikationer 2019:1). I publikationen konstateras att det i Finland finns uppskattningsvis 10 000 flickor och kvinnor som har genomgått könsstympning och att cirka 650–3 080 flickor berörs av risk att utsättas för könsstympning. Könsstympning är en kränkning av de

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 485/2020 rd

mänskliga rättigheterna och kan med stöd av den finska strafflagen betraktas som grov miss-handel. Traditionen undergräver jämställdheten och försvagar kvinnors självbestämmanderätt samt orsakar hälsomässiga och sociala olägenheter.

Utgångspunkten för arbetet mot stympning är att flickor som bor och vistas i Finland inte ska utsättas för könsstympning och inte heller ska skickas utomlands från Finland för att könsstympas. I handlingsprogrammet framhävs vikten av yrkespersoners kunskap och upprätthållandet av kompetensen så att de för stympningen på tal med flickor och kvinnor i riskgrupperna. I handlingsprogrammet framhävs vikten av att ämnet inkluderas redan i den grundläggande utbildningen för yrkespersoner inom hälsovården och att den fortsatta och kompletterande utbildningen ska utökas. Även i samband med socialarbetet med barnfamiljer, särskilt inom barnskyddet, ska könsstympningen föras på tal. I handlingsprogrammet anses det viktigt att man inverkar på attityderna i samfund som kommer från länder där traditionen utövas via nyckelpersonerna i samfunden.

Information i frågan ska inkluderas i programmet för skolornas hälsokunskap. Det är även viktigt att föra frågan på tal i mottagningssystemet för invandrare. Det föreslås att könsstympning utgör en asylgrund i asylprocessen. Samarbetet mellan aktörerna ska förstärkas. Dessutom ska samarbetet bland annat med de medborgarorganisationer som arbetar för att förebygga könsstympning bland flickor och kvinnor förbättras. Det utbildas så kallade kulturtolkar för arbetet, kvinnor som redan genomgått könsstympning styrs också till öppningsoperationer och rekonstruktiva operationer. I Finland genomförs de rekonstruktiva operationer på Tölö sjukhus. Det ska också erbjudas hjälp för psykiska problem bland kvinnor som har genomgått könsstympning.

Institutet för hälsa och välfärd (THL) ansvarar i huvudsak för framtagning, uppdatering och insamling av material på olika språk och deltar i den omfattning det är möjligt också i internationell forskning. THL samarbetar med organisationer som arbetar med frågan. THL har med finansiering av social- och hälsovårdsministeriet anställt en FGM-expert med uppgift att vägleda olika aktörer och upprätthålla aktuellt material på THL webbplats. THL och SHM ordnar även årligen en omfattande samarbetskonferens för alla aktörer som kommer i kontakt med fenomenet.

Frågan om könsstympning av flickor ingick i Skolhälsoenkäten på andra utbildningsstadiet, det vill säga i gymnasier och yrkesskolor, våren 2019.

I det gällande handlingsprogrammet föreslås inte en ny lagstiftning utan det konstateras att lagstiftningen i detta hänseende är tillräcklig. Enligt strafflagen är könsstympning av en kvinna eller flicka ett straffbart brott även då den genomförs utanför Finlands gränser. I barnskyddslagen ingår bestämmelser om skyldigheten att polisanmäla hotande fara som riktar sig mot ett barn liksom också skyldighet att göra en barnskyddsanmälan.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 485/2020 rd

Justitieministeriet tog den 2.4.2018 emot ett medborgarinitiativ i vilket en lagberedning i syfte att förbjuda könsstympning av flickor och kvinnor föreslås påbörjas. Riksdagens lagutskott har behandlat ärendet och hört sakkunniga under hösten 2019 och våren 2020. Enligt social- och hälsovårdsministeriets uppgifter pågår behandlingen av ärendet fortfarande, lagstiftningen hör emellertid till justitieministeriets förvaltningsområde.

Helsingfors 25.6.2020

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru